

1º trimestre do curso 2022

Cartafol didáctico

Parque Arqueolóxico da Arte Rupestre
Campo Lameiro.

Unha viaxe á Prehistoria e á Arte Rupestre de Galicia i

Índice

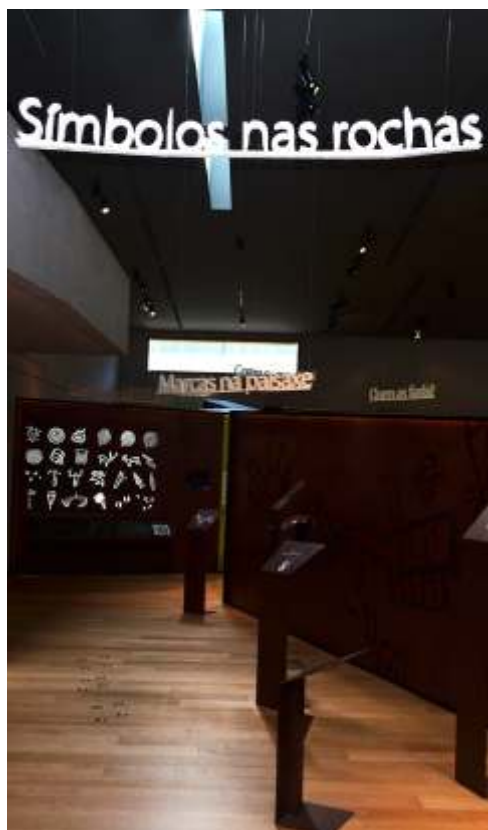
	páx.
1. Que é o PAAR?	2-5
2. Didáctica: visitas, talleres e exhibicións	6-11
3. Os nosos servizos	12
4. Antes da visita	12
5. Como chegar	13
6. Tramitar a reserva	14
7. Cadro resumo	15

1. Que é o PAAR?

O Parque Arqueolóxico da Arte Rupestre é unha equipación cultural única para coñecer un dos conxuntos máis importantes de gravados ó aire libre de Europa.

Os petróglifos foron feitos en moitas épocas e por motivos moi diversos, pero os máis comúns en Galicia son os correspondentes coa chamada Idade do Bronce, que deu comezo fai aproximadamente 4.000 anos.

Estas marcas nas pedras son unha forma de expresión, unha ferramenta empregada pola xente da Prehistoria para comunicar unha mensaxe que aínda podemos ver hoxe en día, e que te axudaremos a descifrar ó longo da túa visita polo Parque Arqueolóxico de Campo Lameiro (PAAR).

O dossier didáctico do PAAR

Neste documento aportamos toda a información necesaria para que o público escolar poda coñecer polo miúdo a oferta de servizos e actividades dun espazo arqueolóxico singular, grazas ós seguintes elementos:

1. Un conxunto extraordinario de petróglifos ao aire libre.
2. Unha magnífica paisaxe cultural prehistórica de 22 ha.
3. Un equipamento cultural moderno.
4. Un suxestivo espazo expositivo interior.
5. Unha consolidada programación educativa e cultural adaptadas a todos os ciclos educativos.

Non soamente é importante transmitir o que facemos, senón como o facemos. Neste caso presumimos dun equipo de profesionais cunha contrastada experiencia en arqueoloxía e didáctica.

Cartafol didáctico 1º Trimestre 2022-2023

O Parque Arqueolóxico da Arte Rupestre de Campo Lameiro é un centro de difusión e investigación dedicado ós gravados galegos que posúe dous espazos principais: o Centro de Interpretación e Documentación da Arte Rupestre (CIDAR) e a Área Arqueolóxica.

Atópase en Campo Lameiro porque é precisamente neste concello do Val do Lérez onde se localiza unha das maiores concentracións de petróglifos de toda Europa, así como algunhas das representacións máis espectaculares que coñecemos como é o caso do gran cervo da “Laxe dos Carballos”.

A exposición permanente do Centro de Interpretación

Os petróglifos non sempre son un fenómeno sinxelo de comprender ou observar, polo que no CIDAR dámosche as claves para obter o máximo proveito da visita, mediante unha exposición que, tema por tema e sala por sala, vai debullando os signos representados nas pedras, a investigación, a conservación, os significados dos gravados ou a vida cotiá das persoas que os concebiron.

Cartafol didáctico 1º Trimestre 2022-2023

Os servizos que ofrecemos

Para completar unha xornada de visita ó Parque contamos con outros puntos de interese á túa disposición como un espazo de cafetería con mesas e máquinas expendedoras; un espazo de merendeiro exterior por se prefires traer ti a comida; unha zona de tenda para que te leves un recordo ou un agasallo; e o espazo destacado polos máis cativos, un labirinto ó xeito da Idade do Bronce, cunha forma baseada no petróglifo de Mogor.

Este conxunto pretende ofrecer algo máis que unha simple visita, queremos proporcionarche unha pequena viaxe no tempo a través da paisaxe cultural do Val do Léz: contorna, natureza e arqueoloxía.

Unha experiencia única en Galicia que mistura ocio e aprendizaxe, para voltar durante unhas horas á Idade do Bronce.

Unha Área Arqueolóxica de 22 hectáreas

Un espazo ó aire libre onde descubriremos os petróglifos nos seus emprazamentos orixinais, nunha contorna moi respetuosa coa paisaxe, xa que é precisamente a “paisaxe prehistórica” do Parque un dos elementos fundamentais para comprender o sentido deste conxunto de gravados rupestres..

Ó longo dun percorrido duns 4 km poderás ver nove dos principais petróglifos da zona, así como un lugar moi especial: a recreación dun pequeno poboado onde descubrir como se vivía naquela época.

Co fin de que a visita sexa cómoda e levadeira atoparás ó longo do camiño diferentes servizos como puntos de descanso, fontes e bancos. Se non quixeses facer o percorrido completo ofrecémosche unha alternativa máis curta que che permitirá ver os espazos máis relevantes.

De feito, na visita guiada escollemos os principais petróglifos e puntos de interese da Área Arqueolóxica: Laxe dos Carballos, Laxe de Forneiriña, Outeiro dos Cogoludos e Poboado da Idade do Bronce.

2. Didáctica: visitas, talleres e exhibicións

A acción educativa, no senso máis amplo do termo, é unha das funcións centrais do PAAR. A continuación expoñemos unha serie de actividades que poñemos a disposición da comunidade escolar nas que os obxectivos didácticos están en consonancia co currículo académico dos diversos ciclos escolares.

Ofertamos un programa con visitas interpretativas, e unha serie de obradoiros didácticos e exhibicións de arqueoloxía experimental adaptados ás necesidades específicas de cada ciclo educativo. Orientamos este programa didáctico ao estudiantado dos ciclos de educación infantil, educación primaria, educación secundaria e bacharelato; así como a ciclos de educación especial, formación profesional e educación de persoas adultas.

Título: O conto da Landra

Público: Educación Infantil
Duración: 45 minutos
Temática: Contacontos

O contacontos pretende amosarlle ó alumnado como vivían os nenos e nenas da súa mesma idade na Prehistoria, e como se facían os petróglifos. Ademais, servirá para facer unha inmersión no espazo expositivo e coñecer algunhas réplicas.

Título: Cerámica coas mans

Público: Educación Primaria
Duración: 1 hora
Temática: Tecnoloxía / Arte

Trátase dun obradoiro para descubrir un dos maiores inventos da humanidade: a cerámica. Unha actividade que cambiou o curso da historia, xunto con outras innovacións técnicas das comunidades agrícolas e gandeiros. As persoas participantes transformaranse en oleiros por un día, realizando o proceso de creación de pezas do Neolítico.

Obxectivos didácticos:

- Coñecer unha parte do patrimonio arqueolóxico.
- Recrear os modos de vida de sociedades prehistóricas.
- Estimular a imaxinación e a empatría.
- Linguaxe: comunicación e representación.

Obxectivos didácticos:

- Descubrir e entender a importancia da cerámica para a vida cotiá.
- Deseñar as fases do proceso de creación e realización dunha peza cerámica.
- Reforzar a creatividade e destreza manual de forma individual dos alumnos.
- Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura Neolítica e da Idade do Bronce en Galicia.

Cartafol didáctico 1º Trimestre 2022-2023

Obxectivos didácticos:

- Adquirir coñecementos arredor da creación de pigmentos na Prehistoria.
- Coñecer os útiles básicos para a creación das pinturas na Prehistoria.
- Producir, deseñar e compoñer, individualmente ou en grupo, as fases do proceso de creación e realización dunha decoración mural.
- Reforzar a creatividade e destreza manual.

Título: Pintura coas mans

Público: Educación Infantil/ 1º-3º de Primaria

Duración: 1 hora

Temática: Arte

Neste obradoiro, o alumnado entenderá a linguaxe lgráfica, plástica e visual como medio de expresión na Prehistoria. Coñecerán diversas réplicas arqueolóxicas para finalmente experimentar de primeira os diversos procesos creativos da Prehistoria, pintando cos dedos sobre un mural de papel.

Obxectivos didácticos:

- Valorar a importancia da agricultura para a vida dos seres humanos.
- Entender e aprender as fases simples da domesticación das plantas.
- Recoñecer e identificar as ferramentas principais da agricultura no Neolítico e a Idade do Bronce.
- Experimentar de primeira man coas réplicas arqueolóxicas destinadas á practica arqueolóxica.

Título: Sementes do pasado

Público: Educación Infantil

Duración: 1 hora

Temática: Agricultura

Mediante esta actividade o alumnado poderá entender a importancia que tivo a innovación tecnolóxica da agricultura. Coñecerán en primeira persoa os procesos que conduciron ao descubrimento da domesticación das plantas e as vantaxes e cambios que significou para a vida dos seres humanos. Ademais poderán plantar e realizar parte do proceso de produción para a obtención da fariña.

Cartafol didáctico 1º Trimestre 2022-2023

Obxectivos didácticos:

- Coñecer ó mundo da arqueoloxía.
- Adquirir unha linguaxe específica.
- Entender, respectar e valorar a documentación e conservación da Arte Rupestre.
- Realizar diversas técnicas de rexistro para crear a imaxe dun gravado.

Título: Arqueólog@s por un día

Público: E. Primaria/Secundaria/Bacharelato

Duración: 1 hora

Temática: Arqueoloxía/Arte

Esta actividade amosa o traballo diario dos arqueólogos no rexistro e documentación da arte rupestre en Galicia, permitindo o achegamento ás tarefas de campo desta disciplina. Os participantes realizarán varios calcos con diferentes técnicas, utilizando como base as réplicas de petróglifos que se atopan na Área Arqueolóxica.

Título: Fiando o pasado

Público: Educación Primaria (5º e 6º)
Educación Secundaria/Bacharelato

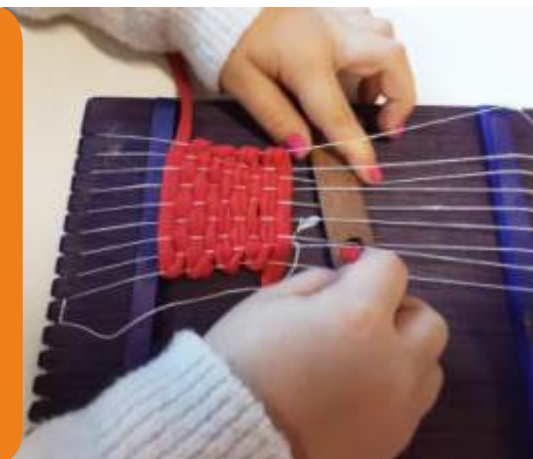
Duración: 1 hora

Temática: Téxtil

Con esta actividade o alumnado poderá profundizar no coñecemento da evolución do téxtil ao longo da Prehistoria, especialmente cos cambios do Neolítico. Coñeceremos a cadea técnica operativa para elaborar teas practicando en pequenos teares individuais.

Obxectivos didácticos:

- Comprender as fases do proceso de elaboración da roupa ó longo Prehistoria.
- Reforzar a creatividade e a destreza manual de forma individual dos alumnos, así como xeito colectivo e colaborativo.
- Coñecer e valorar os aspectos básicos da introducción da agricultura e gandeiría, principalmente no referido á revolución dos produtos secundarios.

Título: Tour didáctico

Duración: 3 horas e media

Público obxectivo: Educación Primaria/ Educación Secundaria/Bacharelato

Temática: Mixta

Esta actividade consiste en 2 obradoiros a elixir segundo os intereses e idades dos participantes máis unha exhibición. En total consta de 2 horas e media de actividades prácticas que se suman a visita guiada, proporcionando así unha experiencia moi completa e transversal da Idade do Bronce e a Prehistoria en xeral.

Obxectivos didácticos:

- Comprender e valorar os modos de vida e a cotidianidade da Idade do Bronce.
- Comprobar e distinguir a efectividade das técnicas traballadas.
- Experimentar e identificar diversos elementos arqueolóxicos.
- Adquirir vocabulario específico.
- Entender, respectar e valorar o Patrimonio Arqueolóxico.

**Visita Interpretativa Área Arq.
2 obradoiros**

1 exhibición: lume, caza ou pintura

Cartafol didáctico 1º Trimestre 2022-2023

Obxectivos didácticos:

- Aproximarse á vida dos diversos momentos da prehistoria a través das técnicas de caza utilizadas polos seres humanos.
- Desenvolver a concentración e as habilidades manuais.
- Comprender e aprender as fases da evolución cultural cos útiles empregados para esta actividade.

Título: Caza na Prehistoria

Público: Educación Secundaria/Bacharelato
Duración: 1 hora
Temática: Tecnoloxía

O alumnado poderá descubrir mediante diversas réplicas e obxectos característicos a evolución das técnicas cinexéticas na Prehistoria, practicando a súa puntería co uso da azagaia e propulsor.

Obxectivos didácticos:

- Aproximarse á vida das mulleres na Prehistoria
- Adquirir vocabulario específico.
- Reflexionar arredor das diferencias entre a muller na Prehistoria e a actualidade e os roles de xénero usados na exposición permanente do PAAR.

Título: A metade silenciada

Público: E. Secundaria/ 3º-4º ESO e Bacharelato
Duración: 1 hora
Temática: Educación en igualdade

Posta en valor do traballo das mulleres nas sociedades campesiñas e gandeiras. Ao mesmo tempo explicarase o seu papel no crecemento e mantemento do grupo e na evolución da sociedade. O alumnado ten que analizar o troco do rol feminino e as similitudes e diferenzas entre diversos lapsos temporais e xeográficos.

5. Como chegar

42°32'30.9"N 8°31'49.8"W

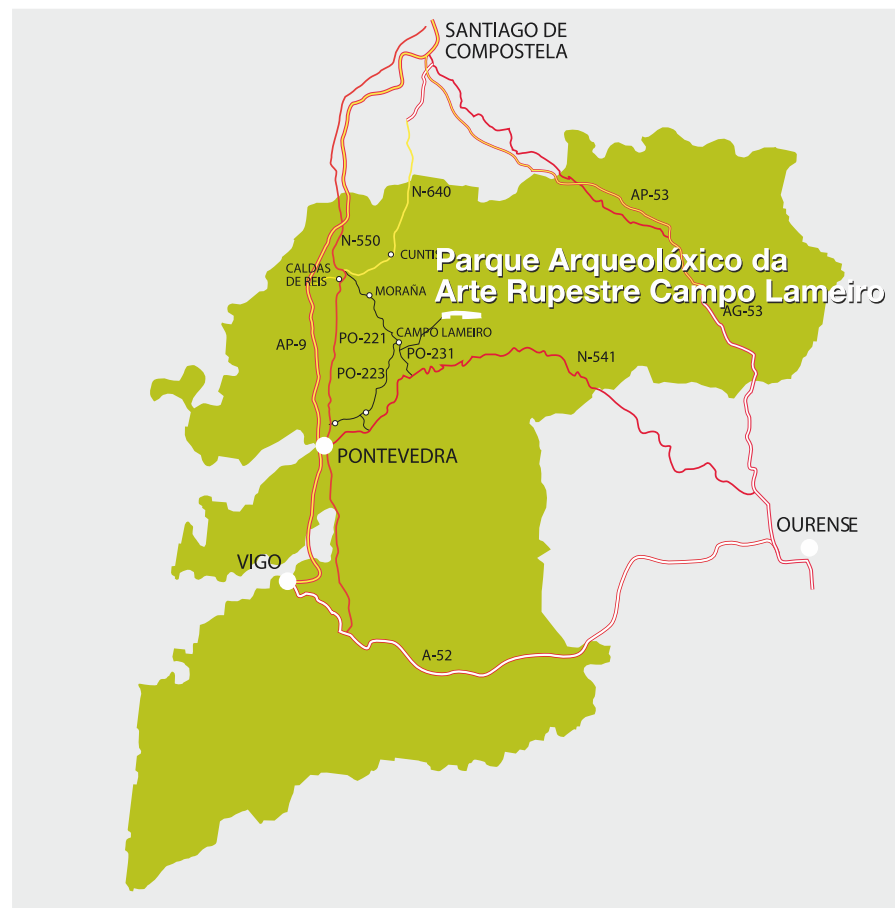
Dende Santiago: 62 km. AP9, saída Caldas de Reis, N-640 dirección Cuntis durante 1 km e PO-221, dirección Moraña ata Campo Lameiro.

Dende Vigo: 47 km. AP9 ata Pontevedra e N-541 ata San Xurxo de Sacos, xira á esquerda pola PO 231, 8 km ata o Parque.

Dende Pontevedra: 20 km. por estrada comarcal PO-223 ou N-541 e PO-231 ata o Parque.

Dende Ourense: 90 km. N-541, ata San Xurxo de Sacos , virar á dereita pola PO-231, 8 Km ata o Parque.

Dende Vilagarcía de Arousa: 28 km. N-640 ata Caldas de Reis , comarcal PO-221, dirección Moraña e Campo Lameiro.

3. Os nosos servizos

- Baños.
- Tenda.
- Área recreativa.
- Aparcamento.
- Visitas en inglés.
- Cafetería con máquinas expendedoras.
- Taquilla.

- Os petróglifos posúen protección legal específica (Bens de Interese Cultural). Calquera agresión neles será sancionada pola administración, sendo especialmente daniño pisar a superficie dos paneis, ou remarcar os sucos dos gravados.
- Utilizar os camiños habilitados e sinalizados pola organización.
- Respetar a vexetación presente nas 22 hectáreas da Área Arqueolóxica.
- Depositar lixo ou calquera outro tipo de obxectos nos lugares habilitados dentro do recinto.

4. Antes da visita ó PAAR

Recomendacións para a visita:

- Calzado e roupa cómoda.
- Un chubasqueiro (por se acaso).
- Un sombreiro e unha crema protectora para o sol.

Normas das instalacións:

Os petróglifos localízanse na Área Arqueolóxica do Parque de Campo Lameiro. Os visitantes a este espazo arqueolóxico aceptan as seguintes normas para o uso das instalacións:

O CIDAR é un espazo que require dun ambiente de tranquilidade e sosego para unha visita de calidade. Por este motivo pedímolles que acepten a seguinte normativa:

- O Centro de Interpretación está pensado para a visita dos escolares acompañados sempre do corpo docente, o alumnado non pode visitar a exposición permanente sen profesores.
- Utilizar os lugares habilitados para a comida e a bebida: cafetería, restaurante e a zona exterior do merendoiro. Está prohibido entrar con comida na exposición.

Cartafol didáctico 1º Trimestre 2022-2023

6. Tramitar a reserva:

1. Contactar co PAAR empregando o noso correo electrónico didactica@paar.es (Información escolares) ou no teléfono: **886 151 195**
Despois enviáremosvos un formulario para completar horarios, prezos e actividades.

2. Unha vez pechado o plan didáctico recibiredes un documento de confirmación con todos os datos da visita (data, horarios, número de participantes, idades, distribución e orzamento); así como a planificación detallada do día.

TIPOLOXÍAS E PREZOS DA VISITA Ó PAAR			
OPCIÓN 1:	VISITA INTERPRETATIVA Á ÁREA ARQUEOLÓXICA DO PAAR + EXHIBICIÓN	DURACIÓN: 1 HORA E 15 MINUTOS	PREZO: 6,00 € POR ALUMN@
OPCIÓN 2:	VISITA INTERPRETATIVA Á ÁREA ARQUEOLÓXICA DO PAAR + OBRADOIRO DIDÁCTICO	DURACIÓN: 2 HORAS	PREZO: 6,50€ POR ALUMN@
OPCIÓN 3:	VISITA INTERPRETATIVA Á ÁREA ARQUEOLÓXICA DO PAAR + TOUR DIDÁCTICO	DURACIÓN: 3 HORAS E MEDIA	PREZO: 9,00€ POR ALUMN@

1€ DESCONTO ATA DECEMBRO DO 2022

didactica@paar.es
886 151 195
www.paar.es

